

حمایت همه‌جانبه حوزه علمیه از نخبگان علمی، پژوهشی و تبلیغی سراسر کشور

گفت‌وگو با مدیر دفتر امور نخبگان حوزه‌های علمیه

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، از گسترش فعالیت دفاتر نخبگانی در سراسر کشور و اجرای طرح‌های نوین برای حمایت از استعداد‌های برتر حوزوی در چهار عرصه «تحصیل»، «تدریس»، «پژوهش» و «تبلیغ» خبر داد و گفت: مأموریت اصلی این مجموعه، حمایت از طلاب نخبه در این چهار عرصه می‌باشد.

فعالیت دارند و در دو سال گذشته، چهار نشست ملی رابطان استانی برگزار شده است؛ این نشست‌ها به‌ترتیب در قم، خراسان، هرمزگان و لرستان برگزار شد و طی آن، رابطان استانی به تبادل تجربیات و بررسی راهکارهای توسعه فعالیت‌های نخبگانی پرداختند.

رشد چشمگیر استعداد‌های برتر در استان‌ها

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، با اشاره به نتایج این فعالیت‌ها اظهار کرد: پیش از این، برخی استان‌ها حتی فاقد یک طلبه با عنوان استعداد برتر بودند؛ اما در دوره جدید، به‌لطف الهی شاهد رشد قابل توجهی هستیم. برای نمونه، استانی که پیش‌تر تنها یک استعداد برتر داشت، اکنون بیش از ۲۰ نفر استعداد برتر را در خود جای داده است. تاکنون تعداد زیادی از طلاب و اساتید برای شرکت در طرح استعداد‌های برتر در دفتر امور نخبگانی ثبت‌نام کرده‌اند و بر اساس آخرین آمار، حدود ۲ هزار نفر از طلاب سراسر کشور، به‌عنوان استعداد برتر شناسایی و پذیرفته شده‌اند.

حفظ اعتبار عنوان «نخبه حوزوی»

واعمال ضریب محرومیت استانی

مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه در ادامه، با تأکید بر اهمیت صیانت از عنوان «نخبه حوزوی» خاطرنشان کرد: یکی از وظایف اصلی ما، صیانت و مراقبت از عنوان نخبگی و استعداد برتری است تا این عنوان ارزشمند، دچار تکرار و بی‌اعتباری نشود؛ از این‌رو در فرآیند پذیرش، دقت و سخت‌گیری لازم اعمال می‌شود. هرچند بخش قابل توجهی از استعداد‌های برتر در قم متمرکز هستند؛ اما برای ایجاد عدالت آموزشی و توجه به مناطق کمتر برخوردار، ضریب محرومیت استانی در آزمون‌ها لحاظ می‌شود. به‌عنوان مثال، کسب ۵۰ امتیاز در استان هرمزگان از نظر ارزیابی نخبگی، ارزش بالاتری نسبت به کسب ۶۰ یا ۷۰ امتیاز در قم دارد.

حرکت به‌سوی عدالت نخبگانی در سراسر کشور

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی تأکید کرد: هدف نهایی این طرح، گسترش عدالت نخبگانی و شناسایی استعداد‌های علمی در سراسر کشور است تا همه طلاب، صرف‌نظر از موقعیت جغرافیایی خود، بتوانند در مسیر رشد علمی و معنوی قرار گیرند.

تمرکز حوزه‌های علمیه بر تبلیغ و تربیت نخبگان

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، با یادآوری تأکید رهبر معظم انقلاب مبنی بر قرار گرفتن تبلیغ به عنوان اولویت نخست حوزه، گفت: از سال گذشته، با همکاری معاونت تبلیغ، برنامه ویژه‌ای برای استعداد‌های برتر و نخبگان طراحی شد تا علاوه بر توان علمی، مهارت‌های تبلیغی آن‌ها نیز ارتقا یابد. بسیاری از طلاب نخبه علمی، به‌دلیل ضعف در فن بیان یا عدم تجربه تبلیغی، نیازمند آموزش و اعزام هدفمند به فعالیت‌های تبلیغی بودند که این برنامه به آن پاسخ داد.

وی افزود: اولین اعزام نخبگان به مناسبت دهه اول محرم انجام شد و با توجه به وقایع جنگ ۱۲ روزه، فعالیت تبلیغی ویژه‌ای در پنج استان برگزار شد. این برنامه‌ها شامل برگزاری نمایشگاه‌های تبیینی با عنوان «راه قدس تا کربلا» بود که با هدف تقویت همبستگی، روحیه مقاومت و هدایت معنوی مردم اجرا شد.

اعزام نخبگان برای تبلیغ در داخل و خارج از کشور

مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه توضیح داد: نمایشگاه‌ها در استان‌های تهران، زنجان و گیلان با استقبال گسترده‌ای مواجه شد و بخشی از آن، در ایام اربعین با ترجمه به زبان‌های مختلف، در مواکب عراق اجرا شد. مجموعاً سه موکب در داخل عراق و دو موکب در مرزهای کشور برپا شد که توسط نخبگان حوزه اداره می‌شد.

وی تصریح کرد: بر اساس همکاری با سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و معاونت بین‌الملل حوزه، مبلغان نخبه برای فعالیت‌های بین‌المللی نیز مورد حمایت ویژه قرار می‌گیرند و مصاحبه‌های تخصصی بر اساس اقتضانات هر نوع تبلیغ انجام می‌شود.

حمایت‌های ویژه از نخبگان حوزه‌های علمیه

وی درباره حمایت‌های مالی و تسهیلاتی، گفت: افرادی که به‌عنوان نخبه تبلیغی معرفی می‌شوند، در اولویت دریافت وام، کمک‌های بلاعوض و اردوهای آموزشی قرار دارند. هدف این است که خدمات به‌شکل هدفمند بر اساس توانمندی نخبگان ارائه شود. بر اساس مصوبه هیأت وزیران، ۱۵ درصد جذب نهاد‌های دولتی باید از نخبگان کشور باشد و وزارت‌خانه‌ها موظف‌اند، افراد معرفی‌شده از سوی هسته‌های نخبگانی حوزه را پذیرش کنند. این اقدامات به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی شده است که خروجی نخبگان حوزه، بیشترین تأثیر را در نظام حاکمیتی و جامعه داشته باشد.

افق آینده و دلگرمی نخبگان حوزوی

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی در پایان خاطرنشان کرد: امید ما و همه فعالان حوزه این است که حمایت‌های هدفمند، انگیزه و دلگرمی نخبگان را افزایش دهد و آن‌ها را در مسیر فعالیت‌های علمی و تبلیغی تقویت کند. نخبگان امروز حوزه، با این حمایت‌ها، بیش از پیش به رسالت و مسئولیت خود پایبند خواهند بود.

۱۷ اردوی نخبگانی برگزار شد که تنها جنبه تفریحی نداشتند؛ بلکه خانواده‌ها نیز در آن مشارکت داشتند. در یکی از این اردوها، بیش از ۵۰۰ نخبه حوزوی در مشهد مقدس حضور یافتند که به‌گفته کارشناسان، در تاریخ حوزه‌های علمیه بی‌سابقه بوده است.

وی افزود: در این اردو اساتید برجسته حوزه از جمله آیت‌الله قائینی در فقه و اصول، حجت‌الاسلام والمسلمین رضایی شورکی در روان‌شناسی و مشاوره، حجت‌الاسلام والمسلمین وحدتی شبیری در حقوق، حجت‌الاسلام والمسلمین نقشه‌چی در ادبیات عرب، پژوهش، حجت‌الاسلام والمسلمین میرزامحمدی در خطابه و حجت‌الاسلام والمسلمین شاکرین در فلسفه و کلام و اساتید دیگر، در بیش از ۲۰ رشته تخصصی به تدریس پرداختند. نتیجه علمی این اردو تصویب ۱۳۰ موضوع پایان‌نامه در سطوح عالی علمی بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی در ادامه خاطرنشان کرد: هدف ما از مجموعه فعالیت‌های نخبگانی، تربیت طلابی جامع‌الاطراف است که علاوه بر تخصص علمی، از مهارت‌های ارتباطی، پژوهشی و تبلیغی نیز برخوردار شوند. حوزه‌های علمیه امروز باید نخبگانی پرورش دهند که در عرصه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی تأثیرگذار باشند.

حمایت هدفمند از نخبگان حوزوی در مسیر حل مسائل نظام

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، با تشریح بخش سوم طرح «حمایت و ساماندهی نخبگان حوزوی» گفت: این بخش در واقع پاسخی به مطالبه مکرر مقام معظم رهبری، مبنی بر ضرورت تشکیل هسته‌های نخبگانی در مسیر حل مسائل نظام است.

وی افزود: رهبر انقلاب بارها تأکید فرموده‌اند که حمایت‌ها باید در راستای فرآیند حل مسأله قرار گیرد؛ یعنی نخبه واقعی کسی است که بتواند، یکی از مسائل نظام اسلامی را حل کند. بر همین اساس، برای تحقق این هدف، هسته‌های نخبگانی در حوزه‌های علمیه تشکیل شده‌اند تا با حضور استادان راهنما، فعالیت‌های علمی و مسأله‌محور انجام دهند.

مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه، با اشاره به نقش محوری اساتید در این فرایند، توضیح داد: هر هسته نخبگانی یک استاد راهنما دارد که در طول سال به‌صورت مستمر هدایت و راهبری علمی اعضا را برعهده دارد. این برنامه علاوه بر جنبه‌های علمی و پژوهشی، به وضعیت معیشتی طلاب نخبه نیز توجه ویژه دارد و مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، با استفاده از شاخص‌های مشخص، از نخبگان حمایت مالی می‌کند.

نظام جدید حمایت معیشتی و امتیازدهی بر اساس نخبگی

وی گفت: در سال‌های اخیر نظام پرداخت «بن معیشت طلاب» هدفمند شده است؛ به‌گونه‌ای که امتیاز افراد بر اساس تعداد فرزندان، سنوات تحصیل و سطح نخبگی تعیین می‌شود. طلاب بر اساس سطح علمی و نخبگی در چهار رتبه «استعداد برتر»، «برگزیده»، «برجسته» و «نخبه» تقسیم‌بندی می‌شوند و پرداختی‌ها نیز به‌صورت ضریب‌دار انجام می‌شود؛ به‌عنوان مثال، اگر طلبه‌ای نخبه باشد، رقم دریافتی او تا چهار برابر افزایش می‌یابد.

– بهره‌مندی نخبگان حوزوی از حمایت‌های بنیاد ملی نخبگان وی با تأکید بر عدالت در حمایت از نخبگان گفت: نخبگان حوزوی همانند نخبگان دانشگاهی، از مزایای نخبگی بهره‌مند می‌شوند و هیچ تفاوتی میان آنان وجود ندارد. بنیاد ملی نخبگان، طرح‌های خاصی مانند طرح شهید احمدی‌روشن را اجرا می‌کند که بر پایه حل مسائل واقعی کشور استوار است. در این طرح‌ها، مسأله‌ای از سوی دستگاه‌ها تعریف می‌شود و نخبگان با همراهی استاد راهنما، به پژوهش و اجرای آن می‌پردازند. بر اساس میزان پیشرفت طرح، پرداخت‌های ماهانه در حدود ۷ تا ۱۰ میلیون تومان برای هر نفر در نظر گرفته می‌شود.

رشد حمایت‌ها و پدیده مهاجرت معکوس نخبگان

به حوزه علمیه

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، با اشاره به آثار ملموس این سیاست‌ها گفت: در سال‌های اخیر شاهد مهاجرت معکوس نخبگان به حوزه‌های علمیه هستیم؛ به‌طوری‌که بسیاری از افرادی که پیش‌تر در دستگاه‌ها یا نهاد‌های مختلف مشغول به کار بوده‌اند، با مشاهده سطح حمایت‌ها و فضای نخبگانی حوزه، به این مسیر بازگشته‌اند. بر اساس آیین‌نامه مرکز خدمات، شرط دریافت حمایت مالی، عدم اشتغال رسمی است. با این حال، چون نخبگان حوزوی از محل فعالیت علمی و پژوهشی خود دریافتی مناسبی دارند، انگیزه‌ای برای اشتغال تمام‌وقت در سایر نهاد‌ها ندارند.

گسترش شبکه نخبگان حوزوی در سراسر کشور

وی با اشاره به راهبردهای کلان حوزه‌های علمیه در ساماندهی نخبگان حوزوی، گفت: یکی از محورهای اصلی فعالیت ما در سال‌های اخیر، انجام سفرهای استانی و توسعه ارتباطات با مراکز حوزوی سراسر کشور بوده است. در حال حاضر، در تمامی استان‌های کشور، رابط استانی امور نخبگانی حوزه‌های علمیه

دفتر نخبگان، طلابی را که در عرصه تبلیغ فعال هستند، از طریق نهاد‌های تبلیغی از جمله معاونت تبلیغ حوزه، دفتر تبلیغات اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، اوقاف، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، معاونت بین‌الملل حوزه و مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه شناسایی می‌کند. پس از مصاحبه تخصصی، این افراد به‌عنوان استعداد برتر شناخته شده و از حمایت‌های آموزشی و پژوهشی برخوردار می‌شوند.

علمیه، از گسترش فعالیت دفاتر نخبگانی در سراسر کشور و اجرای طرح‌های نوین برای حمایت از استعداد‌های برتر حوزوی در چهار عرصه «تحصیل»، «تدریس»، «پژوهش» و «تبلیغ» خبر داد و گفت: مأموریت اصلی این مجموعه حمایت از طلاب نخبه در این چهار عرصه می‌باشد.

وی با اشاره به فعالیت دفاتر استانی امور نخبگان اظهار کرد: در هر استان، ذیل مدیریت استانی، واحدی ویژه برای شناسایی و حمایت از نخبگان فعال است. رویکرد ما در این دوره، تمرکز بر حمایت گسترده و متوازن از نخبگان تمام استان‌هاست.

شناسایی نخبگان در چهار عرصه اصلی

حجت‌الاسلام فخرروحانی؛ تحصیل، تدریس، پژوهش و تبلیغ را چهار عرصه اصلی در شناسائی نخبگان عنوان کرد و افزود: عرصه نخست، «تحصیل» است که شاخص آن، موفقیت تحصیلی طلاب است. عرصه دوم، «تدریس» است که طلاب عزیزی که مشغول به تدریس در حوزه‌های علمیه هستند، شامل این حمایت‌ها می‌شوند. وی اضافه کرد: عرصه سوم، «پژوهش» است که ملاک آن، معدل و نمره نیست؛ بلکه توانایی علمی و قلم پژوهشگران در قالب پایان‌نامه، کتاب یا مقالات علمی بررسی می‌شود. اسامی افراد شاخص از سوی معاونت پژوهش معرفی شده و پس از مصاحبه تخصصی، ارزیابی علمی آن‌ها انجام می‌شود. عرصه چهارم نیز «تبلیغ» است که از جذاب‌ترین و در عین حال، مهم‌ترین حوزه‌های نخبگانی است. تبلیغ شامل ۱۳ قلمرو از جمله خطابه، تدریس و فعالیت در فضای مجازی است. ما تنها به فعالیت تبلیغی بسنده نکرده‌ایم؛ بلکه تمام شئون فرهنگی مرتبط را مورد حمایت قرار می‌دهیم.

حمایت از نخبگان تبلیغی و همکاری با نهاد‌های تخصصی

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، با بیان اینکه بسیاری از نخبگان حوزوی، در زمینه تبلیغ و فعالیت فرهنگی احساس کم‌توجهی می‌کردند، گفت: دفتر نخبگان، طلابی را که در عرصه تبلیغ فعال هستند، از طریق نهاد‌های تبلیغی از جمله معاونت تبلیغ حوزه، دفتر تبلیغات اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، اوقاف، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، معاونت بین‌الملل حوزه و مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه شناسایی می‌کند. پس از مصاحبه تخصصی، این افراد به‌عنوان استعداد برتر شناخته شده و از حمایت‌های آموزشی و پژوهشی برخوردار می‌شوند.

برگزاری دوره‌های مهارتی و جلوگیری از رشد کاریکاتوری نخبگان

مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه، یکی از برنامه‌های اصلی دفتر امور نخبگان را شناسایی و تقویت نقاط ضعف طلاب برتر دانست و تصریح کرد: ممکن است، طلبه‌ای از لحاظ علمی بسیار قوی باشد؛ اما در فن بیان یا نگارش ضعف داشته باشد. ما برای جلوگیری از رشد تک‌بعدی یا به‌اصطلاح کاریکاتوری، دوره‌های تکمیلی مهارتی برگزار می‌کنیم تا این نخبگان از رشد متوازن برخوردار شوند.

وی افزود: این دوره‌ها با همکاری مرکز آموزش‌های کاربردی حوزه یا مستقیماً توسط دفتر امور نخبگان برگزار می‌شود. در سال گذشته بیش از ۷۰۰ نشست، دوره و کارگاه آموزشی برای استعداد‌های برتر برگزار شد. هر طلبه نخبه موظف است، سالانه حداقل ۱۵۰ ساعت در دوره‌های منتخب خود شرکت کند تا از حمایت‌های مستمر بهره‌مند شود.

برگزاری اردوهای نخبگانی با محوریت علم و خانواده

مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه، با اشاره به ابتکار جدید «کاردو» (کار در اردو)، گفت: سال گذشته

ضرورت ایجاد نهادی ویژه نخبگان حوزوی حجت‌الاسلام والمسلمین حسین فخرروحانی، مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه، اظهار کرد: رهبر معظم انقلاب در سفر سال ۱۳۸۹ خود به قم، به‌صورت جدی از شورای عالی حوزه‌های علمیه مطالبه کردند که نهادی ویژه در درون حوزه‌های علمیه ایجاد شود تا نخبگان حوزوی، متناسب با اقتضانات خاص حوزه شناسایی و مورد حمایت قرار گیرند.

وی افزود: در پی این مطالبه، مرکز امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه، از سال ۱۳۹۲ به‌صورت رسمی فعالیت خود را آغاز کرد. ابتدا حجت‌الاسلام والمسلمین عماد، مسئولیت این مرکز را بر عهده داشت و از اردیبهشت‌ماه امسال، این مسئولیت به حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی واگذار شده است.

ساختار و وظایف مرکز امور نخبگان

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، با اشاره به ساختار این مرکز گفت: مرکز امور نخبگان حوزه، وظیفه قانون‌گذاری، تدوین مقررات و نظارت بر شناسایی و حمایت از نخبگان را برعهده دارد.

وی گفت: در هر یک از مراکز مدیریتی حوزه‌های علمیه، از جمله مرکز مدیریت برادران، خواهران، جامعه‌المصطفی و حوزه علمیه اصفهان، دفاتری برای امور نخبگان تشکیل شده است. این دفاتر زیرمجموعه مدیران حوزه‌های علمیه محسوب می‌شوند؛ اما موظف‌اند قوانین و آیین‌نامه‌های خود را از مرکز امور نخبگان دریافت و طبق آن اجرا کنند تا از موازی کاری جلوگیری شود و دولت نیز تنها با یک نهاد هماهنگ در ارتباط باشد.

سه محور اصلی

مأموریت دفتر امور نخبگان حوزه‌های علمیه

وی وظایف دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه را در سه محور اصلی برشمرد و گفت: شاسایی نخبگان و استعداد‌های برتر حوزوی، توانمندسازی علمی و شخصیتی نخبگان شناسایی‌شده و ساماندهی و حمایت از آنان، از وظایف اصلی دفتر امور نخبگان حوزه‌های علمیه است.

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی تصریح کرد: حمایت‌های مادی از نخبگان، بر عهده مرکز خدمات حوزه‌های علمیه است و مرکز امور نخبگان، بیشتر در زمینه حمایت‌های معنوی، از جمله راهبری علمی، معرفی استاد راهنما و پشتیبانی از آثار پژوهشی فعالیت دارد.

نخبگی فقط معدل بالا نیست

مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های علمیه، با اشاره به معیارهای شناسایی نخبگان گفت: برخلاف تصور عمومی، نخبگی صرفاً به داشتن معدل بالا محدود نمی‌شود. ما چهار عرصه را برای ارزیابی نخبگان در نظر گرفته‌ایم که عرصه نخست آن، تحصیل و ارزیابی علمی است.

وی افزود: برای ارزیابی علمی، آزمون استعداد‌های برتر هر ساله در سطح کشور برگزار می‌شود. در گذشته این ارزیابی صرفاً از طریق مصاحبه انجام می‌گرفت که مشکلاتی از جمله تفاوت رویه میان اساتید و سختی تردد طلاب ایجاد می‌کرد.

برگزاری نخستین آزمون کتبی استعداد‌های برتر حوزه

حجت‌الاسلام والمسلمین فخرروحانی، از برگزاری نخستین آزمون کتبی استعداد‌های برتر حوزه علمیه در اردیبهشت‌ماه سال جاری خبر داد و گفت: در این آزمون، طلابی با معدل بالای ۱۸ در سراسر کشور شرکت کردند. داوطلبانی که نمرات بالاتری کسب کنند، پس از ارزیابی‌های تکمیلی به‌عنوان استعداد برتر شناخته خواهند شد. این آزمون ویژه طلاب تا سطح درس خارج (زیر ۴۰ سال) برگزار می‌شود.

حمایت همه‌جانبه حوزه علمیه

از نخبگان علمی، پژوهشی و تبلیغی در سراسر کشور مدیر دفتر امور نخبگان و استعداد‌های برتر حوزه‌های